

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi tartuntatautilain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tartuntatautilakia. Muutoksella lain soveltamisalaa laajennettaisiin prionitauteihin. Kansanterveyslaitokselle annettaisiin tehtäväksi pitää lääkkeille erittäin vastustuskykyisten mikrobien kantajista rekisteriä, josta epidemian yhteydessä eri terveydenhuollon toimintayksiköt voisivat saada tietoja epidemian leviämisen estämiseksi. Muutosehdotuksen mukaan laboratorioiden tulisi tehdä tar-

tuntatauti-ilmoitus suoraan Kansanterveyslaitokselle myös lääkkeille erittäin vastustuskykyisen mikrobien toteamisesta. Lisäksi säädettäisiin oikeudesta luovuttaa tietoja eri rekistereistä. Muutoksenhakua koskeva viittaus ehdotetaan korjattavaksi viittaukseksi nykyisin voimassa olevaan hallintolainkäyttölakiin.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1999.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

"Hullun lehmän taudin", jäljempänä *BSE*, aiheuttaman kriisin jälkeen on Suomessa jouduttu panostamaan prionitautien torjuntaan osana Euroopan unionia. Prionitaudit voivat siirtyä ihmiseen eläimestä tai ihmisestä, mutta ne eivät kuulu tartuntatautilain (583/1986) piiriin, koska taudin aiheuttaja ei

ole mikrobi. Ihmisen prionitautien torjunnassa tarvittavat toimet on toteutettu erityistoimin, muun muassa Creutzfeldt-Jakobin taudin uuden muodon, jäljempänä *nvCJD*, joka nykytiedon mukaan on sama tauti kuin *BSE*, rekisteröinti on toteutettu erillisenä tutkimusprojektina. Koska on mahdollista, että prionitaudit leviävät osin samoilla mekanismeilla kuin tartuntataudit, esimerkiksi veren väli-

tyksellä, on perusteltua laajentaa tartuntatautilain soveltamisala kattamaan myös prionien aiheuttamat taudit. Tällöin prionitaudit voidaan rekisteröidä tartuntatautirekisterin yhteyteen ja välittää leviämisen ehkäisemiseksi tarvittavia tietoja vastuullisille viranomaisille. Tämän takia ehdotetaan, että tartuntatautilain 2 §:ssä laajennetaan sen soveltamisalaa myös prionitauteihin. Asetuksen muutoksella voidaan määrätä nvCJD ilmoitettavaksi tartuntataudiksi.

Antibiooteille vastustuskykyisten eli resistenttien mikrobien aiheuttama ongelma erityisesti sairaaloissa on suuri ja kasvava. Siitä aiheutuu huomattavia terveysmenetyksiä ja mittavia taloudellisia menetyksiä. Kansainvälisesti verrattuna Suomen tilanne on kuitenkin onnistuttu pitämään hyvänä. Esimerkiksi tärkeimmän sairaalaepidemioiden aiheuttajan, metisilliiniresistentin *Staphylococcus aureuksen*, osuus kaikista sairaalakannoista on Etelä-Euroopassa ja Yhdysvalloissa 30–60 prosenttia, mutta Suomessa alle yhden prosentin. Resistentit bakteerit ovat aiheuttaneet Suomessa 1990-luvulla lisääntyvästi sairaalaepidemioita, joiden takia on jouduttu toteuttamaan kalliita erityistoimia. Resistentit mikrobit eivät yleensä ole vaarallisia terveille ihmisille, mutta saattavat vastustuskyvyltään heikentyneille potilaille aiheuttaa henkeä uhkaavan taudin. Epidemiat pyritään rajoittamaan eristämällä resistenttiä mikrobia kantavat sekä tartunnalle altistuneet potilaat. Vaikeasti sairailta, joita resistentin mikrobien kantajat usein ovat, on runsaasti sairaalahoidoja eri terveydenhuollon toimintayksiköissä. Olisi välttämätöntä saada nämä välittömästi hoitoon tullessaan sijoitetuksi eristettyihin tiloihin, jotta muita potilaita ei altistettaisi. Tätä varten tarvittaisiin epidemian yhteydessä mikrobien kantajien määräaikainen rekisteröinti. Koska useissa tapauksissa ei voida toimia potilaan rekisteriin merkitsemiseksi pelkästään häneltä pyydettyvän kirjallisen suostumuksen varassa, tavoitteen saavuttamiseksi ehdotetaan tartuntatautilain 6 §:n 3 momenttia ja 23 a §:n 1 momenttia muutettavaksi siten, että Kansanterveyslaitos voi ylläpitää rekisteriä lääkille erittäin vastustuskykyisten mikrobien kantajista.

Tartuntatautilain 23 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että laboratorio tekisi tartuntatauti-ilmoituksen suoraan Kansanterveyslaitokselle eikä enää sairaanhoitopiiriin vastaavalle lääkärille. Tällä tavoin no-

peutettaisiin tietojen siirtymistä Kansanterveyslaitoksen ylläpitämään valtakunnalliseen tartuntatautirekisteriin. Lisäksi laboratorion tulisi tehdä tartuntatauti-ilmoitus lääkille erittäin vastustuskykyisen mikrobien toteamisesta, jotta Kansanterveyslaitoksen näistä pitämän erillisen rekisterin tiedot olisivat mahdollisimman kattavia ja ajan tasalla. Laboratorion tekemään tartuntatauti-ilmoitukseen on joissakin tapauksissa tarkoituksenmukaista liittää näytteitä, joiden jatkotutkimuksilla Kansanterveyslaitos voi selvittää epidemiaa. Näihin näytteisiin liittyy potilaan henkilötietoja. Hallitusmuodon 8 §:n mukaan henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Myös yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 95/46/EY edellytetään henkilötietojen käsittelyn perustumista lakitasoiseen sääntelyyn. Voimassa olevassa tartuntatautilaissa ei ole säännöksiä näytteistä. Tämän vuoksi 23 §:n 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan laboratorion tekemään tartuntatauti-ilmoitukseen tulee tarvittaessa liittää näytteitä.

Tartuntatautilain 23 §:n 2 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriö määrää tarkemmin tartuntatautien ilmoittamisesta. Momentin sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että asianomainen ministeriö antaa tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä sekä tarvittavien tietojen ja niihin liittyvien näytteiden lähettämisestä, sisällöstä, kokoamisesta ja käytöstä. Siis myös 2 momenttiin otettaisiin maininta lähetettävistä näytteistä ja samalla yksilöitäisiin tarkemmin ministeriön säännösten antamisvaltuus. Pykälän 3 ja 4 momentissa sana "sosiaali- ja terveysministeriö" korvattaisiin sanoilla "asianomainen ministeriö" ja 4 momentissa sana "määräyksiä" muutettaisiin sanaksi "säännöksiä".

Ehdotetun tartuntatautilain 23 a §:n muutoksen mukaan Kansanterveyslaitos on lääkille erityisen vastustuskykyisten mikrobien kantajista tehtävän rekisterin ylläpitäjä. Myös tähän rekisteriin voitaisiin määräaikaista tallettaa ilmoitetut henkilötiedot ja niihin liittyvät näytteet, kuten valtakunnalliseen ja alueellisiin tartuntatautirekistereihin. Asianomainen ministeriö antaisi tarkemmat säännökset tietojen tallettamisesta tietosuojavaltuutettua kuultuaan.

Rekistereihin talletetut henkilötiedot on

pidettävä salassa. Tartuntatautilain 23 a §:n 3 momentissa säänneltäisiin tietojen luovuttamisesta eri rekistereistä. Kansanterveyslaitokselle annettaisiin oikeus luovuttaa valtakunnallisesta tartuntatautirekisteristä sairaanhoitopiirin vastaavalle lääkärille asianomaista sairaanhoitopiiriä ja terveyskeskuksen vastaavalle lääkärille asianomaista terveyskeskusta koskevia tietoja siinä laajuudessa kuin se on epidemian selvittämiseksi ja sen leviämisen ehkäisemiseksi välttämätöntä. Tämä on tarpeen, koska laboratoriodien tekemät ilmoitukset tulisivat muutosten jälkeen Kansanterveyslaitokseen, mutta niiden sisältämiä tietoja tarvitaan edelleen myös sairaanhoitopiireissä ja terveyskeskuksissa. Kansanterveyslaitos voisi luovuttaa lääkäreille erittäin vastustuskykyisten mikrobien kantajien erillisestä rekisteristä potilasta koskevia tietoja vain häntä hoitavalle terveydenhuollon toimintayksikölle siinä laajuudessa kuin se on epidemian leviämisen ehkäisemiseksi välttämätöntä. Terveydenhuollon toimintayksiköllä olisi mahdollisuus tarkistaa rekisteristä, onko sen hoitoon otettu potilas lääkkeille erityisen vastustuskykyisen mikrobin kantaja. Potilaan hoito ei kantajuuden takia kuitenkaan saa huonontua tai viivästyä.

Kaikesta luovutettavasta ja käyttöön tulevasta verestä testataan yleisimmät ja tärkeimmät veren välityksellä tarttuvat taudit. Prionitauteja ei kyetä testaamaan verestä, ja taudinmääritys saadaan usein vasta potilaan kuoleman jälkeen. Koska prionitaudin leviäminen veren välityksellä on mahdollista, on sitä sairastaneen potilaan mahdollisesti luovuttaman veren käyttö estettävä. Ongelma koskee erityisesti lääkkeitä, joiden valmistukseen käytetään veriplasmaa. Tällaisia lääkevalmisteita ovat muun muassa immunoglobuliini- ja hyytymistekijävalmisteet sekä albumiinia sisältävät rokotteet. Tällainen tilanne, jolloin jälkikäteen havaitaan veren vaarallisuus, voi periaatteessa ilmetä muidenkin tautien kohdalla. Sairaanhoitopiiriin tulisi voida luovuttaa tietoja alueellisesta tartuntatautirekisteristä veripalvelutoiminnasta vastaavalle yhteisölle, jotta nämä voisivat kerätä pois vaaraa aiheuttavan veren ja verituotteet. Tämän vuoksi 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös sairaanhoitopiiriin oikeudesta luovuttaa tietoja tällaiselle yhteisölle, kun se on välttämätöntä veren välityksellä leviävän tartunnan ehkäisemiseksi.

Tartuntatautilain 29 §:ssä oleva muutoksenhakua koskeva viittaus ehdotetaan korjat-

tavaksi viittaukseksi nykyisin voimassa olevaan hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

2. Esityksen vaikutukset

Esityksellä on merkittävät terveydelliset vaikutukset. Sairaalinfektiot ovat kasvava ongelma, ja niiden hoito vaikeutuu bakteerien vastustuskyvyn kehittyessä. Esityksen mahdollistama torjuntatyön tehostuminen vähentää kuolemantapauksia ja muita terveysmenetyksiä.

Esityksessä tarkoitettun erillisen rekisterin perustamisesta aiheutuisi Kansanterveyslaitokselle kustannuksia noin 300 000 markkaa ja ylläpidosta noin 250 000 markkaa vuodessa. Sairaaloita ylläpidetyille tunnille syntyisi kustannussäästöjä, kun rekisteriin määraikaisesti tallennettujen vastustuskykyisiä mikrobeja koskevien tietojen perusteella epidemian leviäminen saataisiin nopeammin hallintaan. Kun epidemia todetaan, joudutaan sairaalaan perustamaan eristysosasto, josta aiheutuu merkittäviä ylimääräisiä kustannuksia. Eräissä epidemioissa nämä arvioitiin noin 250 000 markaksi viikossa. Prionitautien ottaminen lain piiriin ei aiheuta mitään uusia kustannuksia.

3. Asian valmistelu

Laki on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Kansanterveyslaitos asetti keväällä 1997 sosiaali- ja terveysministeriön pyynnöstä työryhmän, jonka tehtävänä oli laatia suositus toimenpiteistä vankomysiinille resistenttien enterokokkien torjumiseksi sairaalaympäristössä. Työryhmä teki suosituksia, joita sairaalat voivat käyttää apuna suunnitellessaan paikallisia toimintaohjeita. Työryhmä ehdotti myös tartuntatailain muuttamista, koska tiedonsiirto epidemian leviämisen estämiseksi sairaalasta toiseen on ongelmallista tietosuojakysymysten vuoksi. NvCJD:a ja verituotteiden turvallisuutta ovat käsitelleet sosiaali- ja terveysministeriö, Lääkelaitos, Suomen Punaisen Ristin Veripalvelu, Kansanterveyslaitos sekä Creutzfeldt-Jakobin taudin seurannasta Suomessa vastaavat neurologit. Näiden kannanottojen perusteella on päädytty ehdottamaan tartuntatautilakiin muutosta, jonka avulla verturvallisuuden vaarantuminen voitaisiin minimoida, jos Suomessa tulevaisuudessa ilmaantuu nvCJD-tapauksia.

Esityksestä on pyydetty lausunto Kansanterveyslaitokselta, Terveystieteiden tutkimuskeskuksesta, Lääkelaitokselta, tietosuojaosastolta, Suomen Kuntaliitolta, Helsingin yliopistolliselta keskussairaaltal, eräiltä sairaanhoitopiireiltä, terveyskeskuksilta ja lääkäriasemilta, Suomen Punaisen Ristin Veripalvelulta, Potilasvakuutusyhdistykseltä ja Suomen potilasliitolta. Lausunnoissa on suhtauduttu pääasiassa myönteisesti ehdotettuihin muutoksiin.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1999.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

tartuntatautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 25 päivänä heinäkuuta 1986 annetun tartuntatautilain (583/1986) 2 §, 6 §:n 3 momentti, 23 ja 23 a § sekä 29 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 3 momentti sekä 23 ja 23 a § laissa 770/1992, seuraavasti:

2 §

Tartuntataudilla tarkoitetaan tässä laissa sellaista sairautta tai tartuntaa, jonka aiheuttavat elimistössä lisääntyvät pieneliöt (mikrobit) tai niiden osat taikka loiset. Tartuntatautina pidetään myös pieneliön myrkyä (toksiiniä) aiheuttamaa tilaa. Tartuntatautia voidaan soveltaa myös prionin aiheuttamaan tautiin.

6 §

Tartuntatautien vastustamistyön asiantuntijalaitoksena toimii Kansanterveyslaitos. Tätä tehtävää varten Kansanterveyslaitos voi ylläpitää tartuntatautien vastustamistyötä, leviämisen ehkäisemistä sekä seurantaa, tilastointia ja tutkimusta varten valtakunnallista tartuntatautirekisteriä ja rekisteriä lääkkeille erittäin vastustuskykyisten mikrobin kantojen rekistereihin tehtävistä ilmoituksista sekä tietojen luovuttamisesta rekistereistä säädetään 23 ja 23 a §:ssä.

23 §

Lääkärin ja hammaslääkärin tulee tehdä ilmoitus epäilemästään tai toteamastaan yleisvaarallisesta tai ilmoitettavasta tartuntatautitapauksesta (*tartuntatauti-ilmoitus*) asianomaiselle terveyskeskukselle ja sairaanhoitopiirin vastaavalle lääkärille. Sairaanhoitopiiri ilmoittaa saamansa tiedot edelleen Kansanterveyslaitokselle.

Edellä 10 §:n 1 momentissa tarkoitettua laboratorion tulee tehdä Kansanterveyslaitokselle vastaava tartuntatauti-ilmoitus ja tartuntatauti-ilmoitus lääkkeille erittäin vastustuskykyisen mikrobin toteamisesta. Laboratorion tekemään tartuntatauti-ilmoitukseen tulee tarvittaessa liittää näytteitä.

Asianomainen ministeriö antaa tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä sekä tarvittavien tietojen ja niihin liittyvien näytteiden lähettämisestä, sisällöstä, kokoamisesta ja käytöstä.

Asianomainen ministeriö voi määrätä sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn henkilötiedot merkittäviksi tartuntatauti-ilmoitukseen tai sen täydennykseen silloin, kun se on terveyskeskukselle, sairaanhoitopiirille tai Kansanterveyslaitokselle tässä laissa säädettyjen tartuntatautien epidemioiden selvittämiseen ja leviämisen ehkäisemiseen kuuluvien tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

Asetuksella säädetään asianomaisen ministeriön oikeudesta antaa säännöksiä muiden kuin 1 momentissa tarkoitettujen tartuntatautien sekä rokotusten seuraamiseksi tarpeellisten tietojen antamisesta.

23 a §

Sairaanhoitopiirin vastaava lääkäri ylläpitää yleisvaarallisia ja ilmoitettavia tartuntatauteja koskevien ilmoitusten perusteella alueellista ja Kansanterveyslaitos valtakunnal-

lista tartuntatautirekisteriä. Lisäksi Kansanterveyslaitos voi ylläpitää erillistä rekisteriä lääkkeille erittäin vastustuskykyisten mikrobien kantajista. Rekistereihin voidaan määraikaisesti tallettaa ilmoitetut henkilötiedot ja niihin liittyvät näytteet asianomaisen ministeriön antamien säännösten mukaisesti. Ministeriön on kuultava tietosuojavaltuutettua ennen säännösten antamista.

Tartuntatauti-ilmoitus on hävitettävä viimeistään ilmoittamista seuraavan vuoden loppuun mennessä eikä sen tietoja saa kopioida tai siirtää terveyskeskuksen tai sairaanhoitopiiriin potilasrekisteriin tallettaviksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin rekistereihin talletetut henkilötiedot on pidettävä salassa. Kansanterveyslaitos voi kuitenkin luovuttaa valtakunnallisesta tartuntatautirekisteristä sairaanhoitopiiriin vastaavalle lääkärille asianomaista sairaanhoitopiiriä ja terveyskeskuksen vastaavalle lääkärille asianomaista terveyskeskusta koskevia tietoja siinä laajuudessa kuin se on epidemioiden selvittämiseksi ja niiden leviämisen ehkäisemiseksi välttämätöntä. Kansanterveyslaitos voi lisäksi luovuttaa lääkkeille erittäin vastustuskykyisten mikrobien kantajien erillisestä rekisteristä potilasta koskevia tietoja häntä hoitavalle terveydenhuollon toimintayksikölle siinä laajuudessa kuin se on epidemian le-

viämisen ehkäisemiseksi välttämätöntä. Sairaanhoitopiiri voi luovuttaa alueellisesta tartuntatautirekisteristä tietoja veripalvelutoiminnasta annetun lain (968/1994) 3 §:ssä tarkoitettulle yhteisölle silloin, kun se on välttämätöntä veren välityksellä leviävän tartunnan ehkäisemiseksi.

Kansanterveyslaitos voi antaa luvan henkilötietojen luovuttamiseen valtakunnallisesta rekisteristä, jos luovutus tapahtuu terveydenhuollon toimintaa, tautien ennaltaehkäisyä tai hoitoa koskevaa taikka näihin liittyvää määrättyä tieteellistä tutkimusta varten ja luovutus täyttää henkilörekisterilain (471/1987) 19 §:n 1 momentin 3 kohdan vaatimukset. Ennen lupapäätöksen antamista on varattava tietosuojavaltuutetulle tilaisuus tulla kuulluksi.

29 §

Muutoksenhausta tässä laissa tarkoitettuihin päätöksiin on voimassa, mitä muutoksenhausta hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan
kuuta .

päivänä

Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri Terttu Huttu-Juntunen

Laki

tartuntatautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 25 päivänä heinäkuuta 1986 annetun tartuntatautilain (583/1986) 2 §, 6 §:n 3 momentti, 23 ja 23 a § sekä 29 §:n 1 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 3 momentti sekä 23 ja 23 a § laissa 770/1992, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Tartuntataudilla tarkoitetaan tässä laissa sellaista sairautta tai tartuntaa, jonka aiheuttavat elimistössä lisääntyvät pieneliöt (mikrobit) tai niiden osat taikka loiset. Tartuntatautina pidetään myös pieneliön myrkyä (toksiinin) aiheuttamaa tilaa.

Ehdotus

2 §

Tartuntataudilla tarkoitetaan tässä laissa sellaista sairautta tai tartuntaa, jonka aiheuttavat elimistössä lisääntyvät pieneliöt (mikrobit) tai niiden osat taikka loiset. Tartuntatautina pidetään myös pieneliön myrkyä (toksiinin) aiheuttamaa tilaa. *Tartuntatautitilaa voidaan soveltaa myös prionin aiheuttamaan tautiin.*

6 §

Tartuntatautien vastustamistyön asiantuntijalaitoksena toimii kansanterveyslaitos. Tätä tehtävää varten kansanterveyslaitos voi ylläpitää tartuntatautien vastustamistyötä, leviämisen ehkäisemistä sekä seuranta- ja tilastointia ja tutkimusta varten valtakunnallista tartuntatautirekisteriä. Rekisteriin tehtävistä ilmoituksista sekä tietojen luovuttamisesta rekisteristä säädetään 23 ja 23 a §:ssä.

Tartuntatautien vastustamistyön asiantuntijalaitoksena toimii Kansanterveyslaitos. Tätä tehtävää varten Kansanterveyslaitos voi ylläpitää tartuntatautien vastustamistyötä, leviämisen ehkäisemistä sekä seuranta- ja tilastointia ja tutkimusta varten valtakunnallista tartuntatautirekisteriä *ja rekisteriä lääkkeille erittäin vastustuskykyisten mikrobien kantajista. Rekistereihin* tehtävistä ilmoituksista sekä tietojen luovuttamisesta *rekistereistä* säädetään 23 ja 23 a §:ssä.

23 §

Lääkärin ja hammaslääkärin tulee tehdä ilmoitus epäilemästään tai toteamastaan yleisvaarallisesta ja ilmoitettavasta tartuntatautitapauksesta (*tartuntatauti-ilmoitus*) asianomaiselle terveyskeskuksen ja sairaanhoitopiirin vastaavalle lääkäriin. Edellä 10 §:n 1 momentissa tarkoitetun laboratorion tulee tehdä tartuntatauti-ilmoitus sairaanhoitopiirin vastaavalle lääkäriin. Sairaanhoitopiiri ilmoittaa saamansa tiedot edelleen kansanterveyslaitokselle. Sosiaali- ja terveysministeriö

23 §

Lääkärin ja hammaslääkärin tulee tehdä ilmoitus epäilemästään tai toteamastaan yleisvaarallisesta tai ilmoitettavasta tartuntatautitapauksesta (*tartuntatauti-ilmoitus*) asianomaiselle terveyskeskuksen ja sairaanhoitopiirin vastaavalle lääkäriin. Sairaanhoitopiiri ilmoittaa saamansa tiedot edelleen Kansanterveyslaitokselle. Edellä 10 §:n 1 momentissa tarkoitetun laboratorion tulee tehdä *Kansanterveyslaitokselle vastaava tartuntatauti-ilmoitus ja tartuntatauti-ilmoitus lääk-*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

määrää tarkemmin ilmoittamisesta.

keille erittäin vastustuskykyisen mikrobin toteamisesta. Laboratorion tekemään tartuntatauti-ilmoitukseen tulee tarvittaessa liittää näytteitä.

Asianomainen ministeriö antaa tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä sekä tarvittavien tietojen ja niihin liittyvien näytteiden lähettämisestä, sisällöstä, kokoamisesta ja käytöstä.

Asianomainen ministeriö voi määrätä sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn henkilötiedot merkittäviksi tartuntatauti-ilmoitukseen tai sen täydennykseen silloin, kun se on terveystieteellisesti, sairaanhoitopiirille tai Kansanterveyslaitokselle tässä laissa säädettyjen tartuntatauti-epidemioiden selvittämiseen ja leviämisen ehkäisemiseen kuuluvien tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

Asetuksella säädetään asianomaisen ministeriön oikeudesta antaa säännöksiä muiden kuin 1 momentissa tarkoitettujen tartuntatauti-epidemioiden sekä rokotusten seuraamiseksi tarpeellisten tietojen antamisesta.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn henkilötiedot merkittäviksi tartuntatauti-ilmoitukseen tai sen täydennykseen silloin, kun se on terveystieteellisesti, sairaanhoitopiirille tai Kansanterveyslaitokselle tässä laissa säädettyjen tartuntatauti-epidemioiden selvittämiseen ja leviämisen ehkäisemiseen kuuluvien tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

Asetuksella säädetään sosiaali- ja terveysministeriön oikeudesta antaa määräyksiä muiden kuin 1 momentissa tarkoitettujen tartuntatauti-epidemioiden sekä rokotusten seuraamiseksi tarpeellisten tietojen antamisesta.

23 a §

Sairaanhoitopiirin vastaava lääkäri ylläpitää tartuntatauti-ilmoitusten tietojen perusteella alueellista ja kansanterveyslaitos valtakunnallista tartuntatautirekisteriä. Rekisteriin voidaan määräaikaaisesti tallettaa ilmoitetut henkilötiedot siten kuin sosiaali- ja terveysministeriö tietosuoja-valtuutettua kuultaan tarkemmin määrää.

Tartuntatauti-ilmoitus on hävitettävä viimeistään ilmoittamista seuraavan vuoden loppuun mennessä eikä sen tietoja saa kopioida tai siirtää terveystieteelliseen tai sairaanhoitopiiriin potilasrekisteriin talletettaviksi.

Tartuntatautirekisteriin talletetut henkilötiedot on pidettävä salassa. Kansanterveyslaitos voi kuitenkin antaa luvan henkilötietojen luovuttamiseen valtakunnallisesta rekisteristä, jos luovutus tapahtuu terveydenhuollon toimintaa, tautien ennaltaehkäisyä tai hoitoa koskevaa taikka niihin liittyvää määrättyä tieteellistä tutkimusta varten ja luovutus täyttää henkilörekisterilain (471/87) 19 §:n 1 momentin 3 kohdan vaatimukset. En-

23 a §

Sairaanhoitopiirin vastaava lääkäri ylläpitää yleisvaarallisia ja ilmoitettavia tartuntatauteja koskevien ilmoitusten perusteella alueellista ja Kansanterveyslaitos valtakunnallista tartuntatautirekisteriä. Lisäksi Kansanterveyslaitos voi ylläpitää erillistä rekisteriä lääkille erittäin vastustuskykyisten mikrobin kantajista. Rekistereihin voidaan määräaikaaisesti tallettaa ilmoitetut henkilötiedot ja niihin liittyvät näytteet asianomaisen ministeriön antamien säännösten mukaisesti. Ministeriön on kuultava tietosuoja-valtuutettua ennen säännösten antamista.

Tartuntatauti-ilmoitus on hävitettävä viimeistään ilmoittamista seuraavan vuoden loppuun mennessä eikä sen tietoja saa kopioida tai siirtää terveystieteelliseen tai sairaanhoitopiiriin potilasrekisteriin talletettaviksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin rekistereihin talletetut henkilötiedot on pidettävä salassa. Kansanterveyslaitos voi kuitenkin luovuttaa valtakunnallisesta tartuntatautirekisteristä sairaanhoitopiiriin vastaavalle lääkärille asianomaista sairaanhoitopiiriä ja terveystieteellistä tutkimusta koskevia tietoja siinä laajuudessa kuin se on epidemioiden selvittämiseksi ja niiden leviämisen ehkäisemi-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

nen lupapäätöksen antamista on varattava tietosuojavaltuutetulle tilaisuus tulla kuulluksi.

seksi välttämätöntä. Kansanterveyslaitos voi lisäksi luovuttaa lääkkeille erittäin vastustuskykyisten mikrobien kantajien erillisestä rekisteristä potilasta koskevia tietoja häntä hoitavalle terveydenhuollon toimintayksiköille siinä laajuudessa kuin se on epidemian leviämisen ehkäisemiseksi välttämätöntä. Sairaanhoidopiiri voi luovuttaa alueellisesta tartuntatautirekisteristä tietoja veripalvelutoiminnasta annetun lain (968/1994) 3 §:ssä tarkoitetulle yhteisölle silloin, kun se on välttämätöntä veren välityksellä leviävän tartunnan ehkäisemiseksi.

Kansanterveyslaitos voi antaa luvan henkilötietojen luovuttamiseen valtakunnallisesta rekisteristä, jos luovutus tapahtuu terveydenhuollon toimintaa, tautien ennaltaehkäisyä tai hoitoa koskevaa taikka näihin liittyvää määrättyä tieteellistä tutkimusta varten ja luovutus täyttää henkilörekisterilain (471/1987) 19 §:n 1 momentin 3 kohdan vaatimukset. Ennen lupapäätöksen antamista on varattava tietosuojavaltuutetulle tilaisuus tulla kuulluksi.

29 §

Muutoksenhausta tässä laissa tarkoitettuihin päätöksiin on voimassa, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (1540/50) on säädetty, jollei jäljempänä toisin säädetä.

29 §

Muutoksenhausta tässä laissa tarkoitettuihin päätöksiin on voimassa, mitä muutoksenhausta hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta .